

שיעור תורה **למה אברהם זכה להתגלות?**

הסוד שמחבר הכרת הטוב לחסד

פרשת לך לך

הרב יהודה טאוב

לומדים לראות גאולה - כהכרת הטוב

ערב שבת קודש ז' חשוון תשע"ח

מבוא לשיעור

היום ערב שבת קודש ז' חשוון תשע"ח. היום בסיעתא דשמיא התחלנו לבקש על הגשמים "ותן טל ומטר לברכה על פני האדמה". מדוע רק היום? אומרת המשנה במסכת תענית: שיחקו 15 ימים אחר חג הסוכות. למה? כדי שאחרי שהיו ברגל יגיע האחרון שבארץ ישראל לביתו.

השאלה המרכזית

מקשה הר"ן: כל זה שייך כשבית המקדש קיים. אבל היום שנחרב המקדש, מדוע צריך לחכות 15 ימים? מדוע לא מבקשים על הגשם מיד אחרי חג הסוכות?

התירוץ הנפלא

הרב אלימלך בידרמן מביא דבר נפלא: אמנם הטעם שאמרו חז"ל "כדי שיגיע האחרון שבארץ ישראל לביתו" לא שייך היום שלא עולים לרגל לבית המקדש, אבל המוסר השכל שלומדים מזה שייך גם היום!

חז"ל רצו שנזכור שכדאי שכל עם ישראל יחכו, שכולם ימתינו מלשאול את הגשמים, כדי שאפילו היהודי שגר הכי רחוק לא ירטב ולא יהיה לו קר ולא ירד לו גשם ולא יתקע בבוקר.

כדאי בשביל זה שכולם יחכו כדי שהאחרון האחרון יגיע למקומו ולביתו בשלום.

תובנה מרכזית

את המוסר השכל הזה - שאנחנו כל כך רוצים שאף אחד לא יסבול - זה צריכים לזכור גם היום! לכן השאירו חז"ל את התקנה בשביל המוסר השכל הנפלא שיוצא ממנה.

מדרש רבא: משל הבירה הדולקת

ומכאן עובר השיעור לאברהם אבינו - פרשת השבוע. אברהם אבינו, עמוד החסד, כיצד הוא הגיע לזה? מי לימד אותו שרצון הבורא הוא שנהיה גומלי חסדים?

□ המדרש המפורסם

המדרש בפרשת השבוע מתחיל ממדרש רבא ושואל: מדוע נגלה ה' אל אברהם? למה דווקא זכה אברהם?

ומביא רבי יצחק משל: לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת - בירה מאוד יפה. אמר: "תאמר שהבירה הזאת בלא מנהיג?"

הציץ עליו בעל הבירה ואמר לו: "אני הוא בעל הבירה!"

כך, לפי שהיה אברהם אבינו אומר "תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג?", הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר לו: "אני הוא בעל העולם!"

הקושיה: מה מיוחד באברהם?

שואל רבי שמעון דורות (ניתן לשמוע את זה בשיעורים מרבנים שונים):

לא מובן! המדרש בא להסביר מדוע הקדוש ברוך הוא נגלה דווקא לאברהם ולא לשאר צדיקים. ומה הוא מתרץ? שאברהם אבינו הכיר את הבורא.

הרי הרבה צדיקים הכירו את הבורא! נח, מתושלח, חנוך - כולם הכירו את הבורא. מדוע זכה רק אברהם אבינו שהקדוש ברוך הוא נגלה עליו יותר מכולם?

התירוצ המרכזי: מה היה שונה באברהם?

גילוי מדהים מרבי שמעון דורוק

אברהם אבינו לא רק הכיר את בורא עולם!

אברהם אבינו ראה את הטוב העצום שיש בבריאה, את השפע האדיר, כמה טובות נתן הקדוש ברוך הוא, כמה דברים נפלאים.

הוא התפעל מהחסד המופלא שבבריאה.

היה כולו אחוז התפעלות!

כמה אדם צריך להתפעל מהשפע הטוב, מהדברים הנפלאים שיש בבריאה!

אברהם היה הכל כולו אחוז התפעלות, וחיפש: איך אני אשיב להקדוש ברוך הוא? מה אני יכול לתת לבורא עולם? איך אני יכול להכיר לו טובה? מה רוצה הקדוש ברוך הוא ממני?

הגילוי: הבורא רוצה שנדבק בדרכיו

התבונן אברהם אבינו ור'א:

הנה, כל הבריאה עושה חסד בזולתה!

- השמש מאירה ביום
- הירח מאיר בלילה
- הארץ מוציאה פרחים ואוויר
- וכל הבריאה מלאה בחסד

הבין אברהם אבינו מכך שהקדוש ברוך הוא רוצה שנדבק בדרכיו ונהיה גם אנחנו מטיבים לזולתנו!

לכן היה אברהם אבינו מידת החסד, ולכך זכה ונגלה אליו הקדוש ברוך הוא.

הנקודה המעשית

כך שישב ויצובב וחשב: מה אני משיב לקדוש ברוך הוא? וכשהבין שה' מטיב לכל הבריאה, הבין שגם הוא צריך להטיב לזולתו - זו הדרך להידבק בבורא!

הפסוק המפורש: מה ה' דורש ממך?

ובאמת זה פסוק מפורש! בספר מיכה פרק ו', הפסוק אומר:

□ מיכה פרק ו'

שואל העם ישראל:

במה אקדם לה? איך אני יכול להחזיר טובה לבורא עולם?

אקף לו כמרום? אולי הקדוש ברוך הוא רוצה עולות? הגל עופות?

והתשובה:

הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך
כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלקיך

המשמעות: הכרת הטוב = עשיית חסד

הקדוש ברוך הוא רוצה הכרת הטוב!

מה זה אומר? להיות כמוהו. כמו שהוא מטיב לנו, כך גם אנחנו נטיב לזולתנו.

נמצא שעשיית חסד הוא אמצעי נפלא להכרת הטוב לבורא עולם!

כי אם אתה מכיר טובה לבורא עולם שמטיב לך - אז עשה גם לזולתך!

תלך בדרכיו של הקדוש ברוך הוא ותטיב גם אתה לברואיו של בורא עולם.

□ המסר המרכזי שבת שלום ומבורך!

מה הוא מטיב לך - אף אתה הטב לזולתך!

זהו הכלל הזהב: הכרת הטוב לבורא מתבטאת במעשי חסד לזולת.

זו הדרך שאברהם אבינו גילה, וזו הדרך שה' רוצה מאיתנו.

עמוד 5

סיכום ויישומים מעשיים

שלושת העקרונות המרכזיים

1. תקנת ה-15 יום: אכפתיות לכל יהודי, גם הרחוק ביותר
2. אברהם התפעל מהחסד: לא רק הכיר את ה', אלא התפעל מהטוב בבריאה
3. הכרת הטוב = פעולה: מה אני משיב מוביל לאף אתה הטב לזולתך

יישומים מעשיים לחיי היומיום

תרגיל יומי: התבוננות בחסד

כל בוקר, הקדישו 2 דקות להתבונן:

- השמש זורחת - חינם
- אתם נושמים - ללא מאמץ
- הלב פועם - בלי שאתם חושבים על זה
- יש לכם משפחה, בריאות, יכולות

שאלו את עצמכם: מה אני משיב לה' על כל זה

תרגיל שבועי: מעשה חסד אחד

בחרו יום בשבוע ועשו מעשה חסד אחד:

- עזרו לשכן
- תרמו למטרה
- התקשרו למישהו שבודד
- שלחו מילה טובה
- הקדישו זמן למישהו

זכרו: זו לא רק מצווה - זו הכרת הטוב לבורא!

מהירות לעיון נוסף

הרב יהודה טאוב: לומדים לראות גאולה - כהכרת הטוב

למידע נוסף והצטרפות לשיעורים: ערוץ היוטיוב שלנו

- רבי שמעון דורוק - פירוש על המדרש
- ספר מיכה פרק ו' - "מה ה' דורש ממך"
- רבי אלימלך בידרמן - באר הפרשה